

Kotiseutulehti

Jäsentiedote kevät 2022

Eurajoen kotiseutuyhdistys
Luvia seor

Eurajoen kotiseutuyhdistyksen kuulumisia

Arvoisat kotiseutuyhdistyksen jäsenet

Kun puhetta aloittaa, on yleensä tapana kiittää kaikkia asianosaisia, ja niin nytkin. Kiitän lämpimästi kaikkia yhdistyksen jäseniä siitä, että olette mukana mahdollistamassa yhdistyksen toimintaa. Erityisesti kiitän kaikkia talkoolaisia ja muita henkilöitä, jotka olette olleet mukana erilaisissa tapahtumissa yleisönä tai niitä järjestämässä. Monet teistä ovat olleet mukana jo vuosia tai vuosikymmeniä. Kiitos siitä!

Lisäksi kiitän edellistä puheenjohtajaa, Tapani Rihtimäkeä ja johtokunnan jäittäneitä, Aila Puosia ja Simo Pämppiä heidän vuosikausia jatkuneesta työstään kotiseutuyhdistyksen hyväksi sekä yhteistyökumppaneitamme, Luvia Seoraa, Eurajoen Ylisenpään kyläyhdistystä, Vuojoen kartanoa ja Eurajoen kuntaa. Ilman teitä emme pärjäisi.

Yhdistyksellämme on monta tärkeää tehtävää. Kaikkein tärkein on Irjanteen museoiden sekä Apteekkimuseon ylläpito ja niiden aukiolojen järjestäminen. Lisäksi olemme julkaisseet 32 Kotiseutumme Eurajoki-kirjaa ja nro 33 on suunnitteilla ensi vuodeksi. Loppukesällä on taas hevoskynnön SM-kisat, järjestyksessään 16. kisat, ja kesäretki on tulossa kahden vuoden koronatauon jälkeen. Museoiden avajaisia vietetään 28.5.2022 ja toivon mukaan heinäkuussa myös kotiseutuiltaa. Tätä kirjoittaessa on suunnitteilla myös kyntökurssin järjestäminen alan harrastajille ja muille kiinnostuneille 21.5, sekä apteekkimuseon siirto Kristilliseltä opistolta Irjanteelle, joka toivottavasti toteutuu ensi talven aikana. Tekemistä on paljon, mutta yhteistyöllä kaikki sujuu. Kotiseutuharrastus on vähän kuin kutsumusammatti, siihen pitää innostua ja kun innostus jatkuu, se on kivaa ja palkitsevaa.

Olen ollut mukana vuodesta 2004 ensin kirjatoimikunnan jäsenenä ja sittemmin pj:nä Raimo Kukkamäen jälkeen, jäsensihteerinä ja tiedotelehden toimittajana vuodesta 2010, hevoskynntötoimikunnassa ym. ja samalla pistänyt nokkani aika moniin yhdistyksen asioihin. Työt jatkuvat ja toivottavasti yhdistyksemme pysyy yhtä elinvoimaisena myös tulevina vuosina.

Lämmintä ja kaunista kesää toivottaen

Leena Falttu

PS. Toivomme kovasti uusiakin jäseniä. Liittyvälle jäsenelle annamme kiitokseksi hienon Eurajoki-kuvateoksen.

Uusi johtokunta ja yhteystiedot

Viime vuonna 65 vuotta täyttäneen yhdistyksen johtokunnassa on vuoden 2022 alusta tapahtunut muutoksia. 10 vuotta puheenjohtajuutta hoitanut Tapani Rihtimäki on luovuttanut puheenjohtajan nuijan Leena Faltulle ja erovuorossa olleet jäsenet Aila Puosi ja Simo Pämppi jäivät pois. Varapuheenjohtajana jatkaa Lenitta Heikkilä ja sihteerinä Helena Heinonen. Muut johtokunnan jäsenet ovat: Ilkka Heikkilä, Raija Korpela, Kaija Laivanen, Osmo Mäki-Jaakkola, Veikko Salo ja Hannu Uusi-Uola.

Leena Falttu, p.044 9910075, leena.falttu@eurajoki.fi, Lenitta Heikkilä, p.044 556 4433, lenimaari@hotmail.com, Helena Heinonen, p.044 086 8260, heinosenhelena52@gmail.com

Museoasiat: Hannu Uusi-Uola, p. 050 586 3635 tai Veikko Salo, p.050 354 0464, kirja- ja jäsenasiat Leena Falttu p. 044 991 0075 ja hevoskynnöt Jukka Hartell, p.041 461 6306.

Irjanteella tapahtuu toukokuun viimeisenä viikonloppuna, museoiden avajaiset ja kirpputoritapahtuma

Museoiden avajaiset Irjanteen museoilla lauantaina 28.5. klo 13.00 alkaen. Museot avoinna klo 16.00 asti, kaikilla vapaa pääsy. Pitovellitarjoilu, ja myymme velliä myös omiin astioihin, 5 e/litra, niin kauan kuin velliä riittää. Sitä varataan noin 60 litraa.

Paikalla on puuntaitaja Tapani Marjanen, joka esittelee sorvaustöitään ja pitää sorvausnäytöksen, Antti Ohvo esittelee sirkkelin terän kunnostusta.

Kotiseutumuseon yläkerran vitriinissä on Eurajoen Karjalaseuran käsitöiden näyttely, joka on avoinna koko kesän museon aukioloaikoina. Koulumuseossa on Sami Asikaisen kokooma näyttely vanhoista metalliesineistä. Esillä on esimerkiksi vanhoja kolikoita. Tervetuloa!!

Museoiden aukiolot ja kesäkahvila

Museot ovat avoinna heinäkuussa arkipäivisin, eli ma-pe 4.7-29.7.2022 klo 12.00-18.00. Eurajoen Ylisenpään kyläyhdistyksen ylläpitämä kahvila palvelee samaan aikaan, tarjolla on suolaisia ja makeita leivonnaisia kahvin kanssa. Kahvila sijaitsee Esterin Kylätuvassa, aivan lähellä, joen rannassa (entinen koulumuseo.)

Museot ovat avoinna talkoovoimin myös kesäsunnuntaisin klo 13.00-19.00. Sunnuntaisin ei ole kesäkahvilaa.

Kirpputoritapahtuma Ruikan myllyllä 29.5.2022

Ruikan myllyllä kirpputori ja muuta kivaa su 29.5.2022 klo 12-16. Mukana myös Halibernit ja kepparikisa lapsille. Tervetuloa!

Kesäretki Loimaalle 21.6.2022

Kesäretki tehdään kahden vuoden tauon jälkeen Loimaalle tiistaina 21.6.2022. Vierailaan Loimaan Sarka-Museossa, jossa syödään myös lounas, sekä Alpo Jaakolan patsaspuitossa, Loimaan Karhulan kylässä. Tarkempia tietoja retkestä saa myöhemmin Raumalainen.fi Yhdistykset-ilmoituksesta, kotiseutuyhdistyksen kotisivulta tai facebook-sivulta. Tiedustelut ja ilmoittautumiset numeroon 044 086 8260/Helena.

Kotiseutuilta ja iltakirkko Irjanteen kirkonmäellä torstaina 28.7.2022

Vietämme kotiseutuiltaa Irjanteen museoilla to 28.7.2022 klo 18.00 alkaen. Pientä ohjelmaa, iltakirkko klo 19.00 ja sen jälkeen kahvitarjoilu.

Hevoskynnön SM-kisat 10.9.2022

Hevoskynnön SM-kisat järjestetään Vuojoen kartanolla la 10.9.2022 klo 11.00 alkaen. Perinteiseen tapaan luvassa on hevosaiheista ohjelmaa, kepparikisat lapsille, puffetti ja ruokailumahdollisuus Ravintola Wujoella.

Vanhojen valokuvien näyttely Vujoella 18.8.-30.9.2022

Vuojoen Galleria Gylichissä on esillä niin ikään vanhoja valokuvia Eurajoelta ja Luvialta 18.8-30.9.2022. Lisäksi esillä on eri kuvaajien valokuvia hevoskynnön SM-kisoista vuosilta 2007-2021. Näyttelystä ilmoitellaan tarkemmin myöhemmin.

Jäsenmaksut

Jäsenmaksun suuruus on edelleen 10 euroa/jäsen. Maksun voi maksaa tilille FI66 5022 0640 0031 85. Samaa tilinumeroa voi käyttää myös kesäretken maksamiseen. Muutoksena entiseen käytäntöön: jäsenmaksussa on VIITENUMERO, jota pyydämme käyttämään viestin sijaan. Jos maksat esim. puolison jäsenmaksun samalla eli 20 euroa, osaamme yksilöidä maksut jäsenluettelon mukaan. Epäselvissä tapauksissa varmistamme maksajalta. Viitenumero helpottaa maksujen käsittelyä.

Tiedottaminen

Yhdistyksen tapahtumista ja kuulumisista tiedotetaan yhdistyksen kotisivuilla osoitteessa www.eurajoenkotiseutuyhdistys.fi (löytyy googlaamalla) ja Facebookissa on omat sivut: Eurajoen kotiseutuyhdistys, Hevoskynnön SM-kisat. Sivuilla on paljon muutakin tietoa ja kuvia yhdistyksen toiminnasta ja mm. museoista ja hevoskynnoistä. Tapahtumista ilmoitetaan myös Raumalainen.fi-lehden yhdistyspalstalla sekä Eurajoen Ilmoituslehdessä, joka jaetaan jokaiseen kotiin koko Eurajoen alueella kerran kuukaudessa.

Vanhat valokuvat Eurajoelta

Vuoden 2021 lopulla Leena Falttu ja Mervi Salonen perustivat Facebookiin ryhmän nimeltä Vanhat valokuvat Eurajoelta. Ryhmässä on nyt noin 700 jäsentä, ja olemme laittaneet sinne paljon Eurajoki-aiheisia valokuvia kotiseutuyhdistyksen kokoelmista ja muualta. Myös ryhmän jäsenet saavat laittaa valokuviaan esille ja monista vanhoista kuvista on syntynyt paljon keskustelua. Löydät ryhmän kirjoittamalla hakuun sen nimen ja laittamalla meille liittymispyyntö. Luvialla toimii oma ryhmä: Vanhaa Luvia valokuvissa ja tarinoissa.

EURAJOKELAISTA KIRJALLISUUTTA MATKAILUINFOSSA JA VUOJOEN PUTIIKISSA, HINNAT 20-28 EUROA

LAHJAKSI TAI OMAKSI

Eurajoki-kuvateos, Kotiseutumme Eurajoki XXXII sekä romaanit Marja Hiltunen: Kristiina Vehnätukka sekä Leena Falttu: Hiekan siskot. Kirjoja voit ostaa myös suoraan tekijöiltä, p.040 717 0221 tai 044 991 0075. Myös vanhempia kirjoja voi kysellä.

Muista myös Mervi Salosen ja Leena Falttun Eurajoki-aiheiset murrekortit! 1,50 kpl tai 4 kpl 5 euroa.

Karjalaisista perinnekäsistöistä

Karjalaissyntyisen naisen ja miehen arvon mitta olivat kädentaidot. Kirjotut käspaikat, paidan rekot, kudotut nauhat, neulakintaat ja nyplätyt nyytingit ovat naisten käsityöperinnettä. Miehet veistivät rukiinlapoja, talojen ikkuna- ja räystäslautoja, valmistivat puisia työkaluja ja puukon tuppeja. Käspaikassa näkyvät elämän ilot ja surut. Käspaikan kunniapaikka oli ikoninurkkauksessa ikonin ympärillä. Sitä käytettiin myös yhteisenä ruokaliinana ruokailijoiden polvien päällä. Käspaikkaan kuivattiin kädet, kun tultiin sisälle pirttiin.

Eurajoki soi-valssiin uusi säkeistö

Eurajoella monien tunteman Eurajoki soi-valssin sävelsi ja sanoitti vuonna 1982 Jukka O. Mattila, joka toimi matemaattisten aineiden vanhempana lehtorina Eurajoen Yhteiskoulussa vuosina 1969-1986. Hän säesti paljon Antti Kylänpäättä, joka on aikoinaan sanoittanut Eurajoen kotiseutulaulun Ahti Sonnisen sävellykseen. Jukka O. Mattila halusi luoda virallisen kotiseutulaulun rinnalle kevyemmän version, jonka nimi juontui Eurajoella vuosittain järjestetystä Eurajoki soi-tapahtumasta. Laulussa on ollut kaksi säkeistöä, mutta nyt eläkepäiviään Hattulassa viettävä Jukka O. on laatinut siihen kolmannen säkeistön, jonka hän toivoo otettavan käyttöön, kun laulua eri tilaisuuksissa esitetään. Seuraavassa kolmas säkeistö:

"Sammal kun peittää haat, kummut ja kirkkomaat,
totuus tuo vanha taas todeksi saa, polulla polvesta polveen.
Kotikunnahat säilyy ain, vaan me ihmiset vuorottain.
Nyt on vuoroni mun, kantaa vastuuta kun kutsun sulta siihen sain."

Koko laulu nuotteineen sekä selostus laulun synnystä löytyy Kotiseutumme Eurajoki-kirjan numerosta III.

Luvian kotiseutuyhdistyksen kuulumisia

Luvian kotiseutumuseolla tapahtuu

Kevään aurinko on viimein sulattanut lumet ja Luvia Seoran väki ja kotiseutumuseomme on valmistautumassa uuteen kesäkauteen! Toivottavasti voimme viimein unohtaa kokoon-tumisrajoitukset, jättää kasvomaskit laatikkoon ja suunnitella kesäksi yhteisiä tapahtumia, joihin kaikkien on turvallista osallistua.

Kevään korvalla saimme iloisia uutisia Museovirastolta: hakemuksemme kotiseutumuseoiden kokoelmien digitoinnin jatkamiseen on hyväksytty ja avustusta hankkeeseen myönnetty. Viime vuonna hyvin alkanut luettelointitietojen tarkastaminen ja vieni sähköiseen järjestelmään voi siis jatkua tulevanakin kesänä sekä Luvian että Eurajoen kotiseutumuseossa. Luettelointihankkeessa museoiden esineet valokuvataan ja niistä aikanaan muistiin kirjatut tiedot tarkastetaan. Museoilla on käytössään Satakunnan Museon tarjoama sähköinen kokoelmahallintajärjestelmä, jonne esineiden tiedot ja kuvat tallennetaan. Kunhan käyttö sopimukset päivittyvät, on kaikkien joidenkin vuosien kuluttua mahdollista selata ja katsella tietoja museoiden esinekokoelmista vapaasti suoraan netissä Finna-palvelussa.

Eurajoen kunta myönsi vuonna 2021 kunniakirjan Luvia Seoralle paikallisen taiteen ja historian tallentamisesta ja esilletuonnista. Kotiseutumuseolla otetussa Juhlakuvassa on Marja Lahtinen, Heidi Helkiö-Mäkelä, Terttu Aho, Leena Koivisto, Anna-Liisa Seppä ja Kalevi Näyrä.

Museon ympäristö kohenee

Kesän aikana myös kotiseutumuseon ympäristöä on suunniteltu kohennettavan. Kaluliiteri saa kauan kaivatut vesikourut ja ainakin saunarakennus uutta punamultamaalia pinta-ansa. Muitakin pieniä korjauksia ehkä tehdään: olemme hakeneet Karhuseutu ry:n kautta Leader-rahoitusta mm. pihakalusteisiin ja perennapenkin perustamiseen pihamaalle. Rahoituksen myöntämisestä ei tätä kirjoitettaessa kuitenkaan vielä ole varmuutta, mutta mikäli kunnostushanke käynnistyy, tarvitsemme mukaan reippaita talkoolaisia niin maa-laus- kuin pihatöihin. Kaikki Luvia Seoran jäsenet ja muutkin luvialaiset ovat tervetulleita mukaan oman kylän museon ympäristöä hoitamaan.

eMuseo-palvelu

Kotiseutumuseolla harjoittelemme kesän ja syksyn aikana Kotiseutuliton eMuseo-palvelun käyttämistä. eMuseo on matkapuhelimella tai tietokoneella toimiva helppokäyttöinen palvelu, jonka avulla voi tutustua kotiseutumuseon kokoelmiin ja rakennuksiin vaikka kotisohvalta katsomalla kuvia, lukemalla tekstejä tai kuuntelemalla opastusta. Kerromme tästä palvelusta myöhemmin lisää!

Knapernummen ennallistukset jouduttiin purkamaan

Knapernummen ensimmäisen maailmansodan aikaiset puolustusvarustukset ovat pitkään olleet Luvia Seoran hoidossa. Vanhan Porin tien varressa sijaitsevalla muinaisjäännosalueella on säilynyt joitakin satoja metrejä venäläisten sotilaiden johdolla todennäköisesti vuonna 1916 kaivamaa taisteluhautaa. Varustusten rakentaminen liittyy ensimmäisen maailmansodan tapahtumiin Suomessa: venäläiset pelkäsivät saksalaisten maihinnousua

Suomen rannikolle ja hyökkäystä Pietariin. Puolustusvarustuksia rakennettiin tästä syystä paitsi Suomenlahden rannikolle myös mm. Satakuntaan rannikolta sisämaahan johtavien teiden varsille.

Osa Knapernummen varustuksista oli Luvia Seoran ja luvialaisten veteraanien yhteistyöllä

ennallistettu jo 1980- luvulla. Huonokuntoiset rakenteen uudistettiin Seoran tuella Porin Prikaatin pioneerien toimesta 2000-luvun alussa. Viime syksynä tehdyt ennallistukset purettiin. Ne olivat jälleen päässeet hyvin huonoon kuntoon ja olivat kävijöille vaaralliset – varsinkin niille nuorille, jotka tapasivat käydä paikalla airsoft- ja kuula-aseilla ampumassa. Monet ovat olleet harmissaan ennallistusten purkamisesta ja erityisesti siitä, että uusia ennallistuksia ei ainakaan tällä tietoa ole tarkoitus tehdä. Rahoitusta tällaiseen työhön ei kuitenkaan ole enää saatavilla.

Knapernummen varustusten jäänteet ovat kiinteitä muinaisjäännöksiä, ja alue on edelleen muinaismuistolain rauhoittama. Tämän kesän aikana paikalle pystytetään uusi opaskyltti ja varustuksia on jatkossa tarkoitus hoitaa talkoilla, jotta kaivannot pysyvät näkyvillä. Hiekkaa sortuu helposti ja haudat saattavat täytyä luhistuvasta hiekasta, jos aivan niiden reunoilla kuljetaan. Paikalla pyydetäänkin liikkumaan varovaisesti ja välttämään astumista hautojen reunoille.

Luvia-Päivä

Luvia-päivää vietetään tänä vuonna kotiseutumuseolla vanhaan tapaan viikkoa ennen juhannusta eli sunnuntaina 19.6. ja samalla avautuu myös makasiinin kesänäyttely. Tänä vuonna näyttelymme on nimeltään Saaronin lilja ja hienohelma ja se kertoo huonekasvien historiasta. Näyttely on Rakennuskulttuuritalo Toivon kokoama ja avoinna - kuten museokin - koko kesän joka torstai klo 10–18 sekä tilauksesta muinakin aikoina. Museoon ja näyttelyyn voi tutustua torstaisin ilmaiseksi, mutta olemme toki hyvin kiitollisia, jos haluatte avustaa yhdistystä vapaaehtoisella pääsymaksulla.

Leena Koivisto

Kotiseutumuseon aukioloajat:

Museo on avoinna kesäkuun 23. päivästä elokuun 11. päivään torstaisin klo 10-18. Aukioloajat näkyvät Seoran nettisivuilla, mistä voi varmistaa mahdolliset muutokset.

Myynnissä olevat kirjat:

Omalla maallaan- Kyläkuvaaja Hanna Heinilä, 30€
Luvia -värityskirja 5€ (myy Luvian kukka)
Rannikkopitäjä -luvilaissi tarinoit ja kuvi (2010), 10€
Luvian merenkulun historia (Lasse Wahlroos), 20€
Luvialahden parttailt, 20€
Ollui ja mennyi Luvialt, 10€
Luvian vesi- ja tuulimyllyt, 17€

Terttu Aholta (p. 040 5193052 tai terttu.aho@gmail.com), Posti- ja tilausmyynti käy myös.

Luvia Seoran yhteyshenkilöitä:

Leena Koivisto, puheenjohtaja 044 701 0930, leena.koivisto@pori.fi
Matti Luotola, sihteeri 040 5677673, matti.luotola@outlook.com
Heidi Helkiö-Mäkelä, varapuheenjohtaja, 040 7327444

Julkaisijat: Eurajoen kotiseutuyhdistys ja Luvia Seor **Toimitus:** Leena Falttu ja Matti Luotola **Taitto:** Matti Luotola **Painatus:** TS-Grafi